

НЯКОИ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА НАЧАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В СТРАНИТЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Маринела Великова

Образованието има социален и личностен аспект. Ако първия го свързваме с подготовката на кадри, които да удовлетворят предполагаемите потребности на обществото в бъдеще както по отношение на професионализма, така и по отношение на персоналните качества, то втори-ят се отнася до даването на възможност за пълноценно развитие на индивидуалния потенциал на всеки човек в настоящето, но с отправен поглед към бъдещето.

В началото на третото хилядолетие, когато динамиката в развитието на обществото е изключително интензивна, подготовката на младото поколение, което ще работи и твори съзнателно след 20 години, е проблем от първостепенна значимост.

В този аспект усъвършенстването на образованието, на неговата структура, учебни планове, цели и организация на обучението, е вечно актуален въпрос за всички страни, които имат ангажирано отношение към бъдещето.

Образованието, в неговия резултативен аспект, може да се дефинира на начално, основно (непълно средно), средно и висше.

Важността на началния етап от образователната структура се определя от няколко факта:

1. То е част от задължителното образование за всички страни.

2. То е базата за усвояване на грамотността – родноезикова и математическа, и за развитие на общите, фундаментални способности на всяка личност.

3. През този период децата се запознават с технологичното и културно развитие на своята страна.

През последните десетилетия началното образование отбелязва развитие в световен мащаб. Целта на настоящото сравнително-педагогическо изследване е да очертае основните тенденции в организацията на началното образование в страните от Европейската общност.

Проблемът, в някои негови аспекти, е изследван от В. Гюрова в книгата ѝ “Образованието по света”, както и от публикации на Националния институт за изследване на образованието – “Състояние и тенденции на началното образование в световната практика”.

В статията ние използваме най-новите данни, отнасящи се до начал-

ното образование в развитите страни в Европа, които са публикувани в специалното издание на "EURYDICE, the Education Information Network in the European Union" – "Preschool and primary education in the European Union" (1994).

I. Продължителност на началното образование

В страните от Европейската общност, както и навсякъде по света, началното образование е първата степен от задължителното обучение. Изключение прави Люксембург, където в задължителното образование е включено и обучението в детските градини.

В повечето страни децата посъпват на училище на 6 години (Белгия, Германия, Испания, Франция, Ирландия, Италия, Португалия), в Гърция – на 5,5 г., в Холандия и Великобритания – на 5 г., в Северна Ирландия – на 4 г., само в Дания – на 7 г.

Най-разпространено е шестгодишното начално училище, което е характерно за Белгия, Гърция, Испания, Ирландия, Люксембург и Англия. Във Франция и Италия – то е 5 години, в Северна Ирландия и Шотландия – 7 години. В Дания и Португалия началната училищна степен не е обособена като самостоятелна, а се разглежда в общия план на задължителното образование.

За някои страни е характерно началният етап на обучение да се разделя на фази. В Белгия и Испания има три фази по две години, във Франция – Ecoles elementaires се разделя на 2 фази по три години. Първата – от 5 до 8 години – за развитие на основните умения и втората – от 8 до 11 години – за консолидация на уменията.

В Ирландия началното училище се състои от две обособени, но тясно свързани степени – класове за най-малките (infant classes) (4 г.–6 г.) и национално училище (national schools) (6 г. – 12 г.).

В Португалия началната образователна степен (Ensino basico) се разделя на три фази – първата е продължителност 4 години (от 6 г.–10 г.), втората – 2 години (от 10 г.–12 г.), а третата – 3 години (12 г.–15 г.).

Структурата на началното училище (Primary schools) във Великобритания – Англия и Уелс включва тригодишно първоначално училище (First schools) (5 г.–8 г.) и средно училище (Middle schools) (8 г.–11 г.).

В половината страни от Европейската общност децата завършват началната образователна степен на 12 години. В някои случаи обаче и по-рано: в Германия – на 10 години (изключение правят Берлин и Бранденбург – 12 г.), във Франция, Италия и Великобритания, с изключение на Шотландия – на 11 години.

Следователно за страните от Европейската общност е характерен

един по-различен модел на началната образователна степен, в сравнение с този в България. Той се характеризира с по-ранното постъпване на децата в училище и по-голяма продължителност на разглежданата степен.

II. Разпределение на учебната година – учебно време и ваканции

Каква е продължителността на учебната година? Учебната година в страните от Европейската общност започва обикновено в началото на септември и завършва през юни. В северните страни, чиито представител е Дания, тя започва в средата на август, а в края на същия месец започва учебната година в Ирландия, Шотландия и Северна Ирландия.

В Гърция, Испания, Италия, Люксембург и Португалия учебните занятия започват в средата или края на септември.

Наблюдаваното различие се дължи до голяма степен на климатичните особености. В страните с по-суров климат започват годишното обучение по-рано и обратно. Следователно в един период от шест седмици се разпределя началото на учебната година за страните от Европейския съюз.

Учебните дни варират от 175 до 212, което е в пряка зависимост от продължителността на учебната седмица.

Съотношението между празниците, ваканциите и учебното време е различно за отделните страни. Почти равномерно е разпределението им за Португалия, Ирландия и Белгия. Значителен превес на учебното време над празниците има в Дания, Германия, Италия, Люксембург, Холандия, докато за Гърция, Испания и Франция съотношението е в обратна посока.

Как са разпределени ваканциите през годината? За страните, в които учебната година започва през август и началото на септември, първият срок завършва с едноседмична почивка в края на октомври (Белгия, Дания, Франция, Ирландия, Люксембург, Холандия Великобритания без Северна Ирландия).

В края на декември всички ученици от страните на ЕС имат дву-седмична Коледна ваканция.

В началото на пролетта, обикновено през март месец, в някои страни има малка почивка, чиято продължителност е от един ден до две седмици. Тя не е включена в структурата на учебната година за Гърция, Италия, Ирландия и Шотландия.

По Великден ваканциите по традиция са 15 дни. Забележителен е фактът, че за децата от Холандия и Франция тя не съвпада с религиозния празник, а е малко след него.

Друга ваканция, свързана с религиозния календар, имат учениците от Люксембург, Великобритания (без Шотландия) и Германия. Тя е по

време на Петдесятница и продължава 11 дни.

Как е разпределено учебното време през седмицата? Обикновено във всички страни от ЕС учебната седмица е петдневна, с изключение на Люксембург, където тя е шестдневна.

В две страни – Италия и Германия, има възможност за избор, като за Италия по-популярна е шестдневната учебна седмица, а в Германия, училищата, които избират шестдневната седмица обявяват някои от съботите на месеца за неучебни.

Организацията на учебните дейности в петдневната работна седмицата е от понеделник до петък, с изключение на Франция, където учениците почиват по средата на седмицата – в сряда, а учат в събота.

Каква е организацията на учебния ден? За повечето страни като най-удачна за началната училищна степен се приема целодневната организация на обучението, без Германия, Гърция и Португалия. В Люксембург има две равностойни алтернативи – три дни целодневно обучение и три дни полудневно, в Белгия и Холандия само в сряда се учи до обяд.

В Италия в зависимост от продължителността на учебната седмица се определя организацията на учебния ден. При шестдневна учебна седмица обучението е полудневно, при петдневна – целодневно.

В Германия и Италия обучението е полудневно като учебните занятия се провеждат само сутрин, докато в Гърция и Португалия съществуват две смени – сутрин и следобед – факт продиктуван от наличния сграден фонд на училищата, който се оказва недостатъчен.

Учебният ден в страните с полудневна организация на обучението, започва в 8 часа за Германия и Португалия и 8.30 ч за Гърция и Италия и приключва в 12.30 ч за Германия и 13 ч за Гърция, Италия и Португалия.

Следобедните смени в Гърция и Португалия започват съответно в 14 ч и 13.15 ч и завършват в 19.30 ч и 18.15 ч.

При целодневната организация на обучението учебният ден започва в 8 часа за Дания, Люксембург, 8.30 ч – Белгия, Франция, Италия, 8.45 ч – Ирландия, Холандия, и 9 ч – Испания и Великобритания. На обяд се прави задължителна почивка, която за отделните страни е с различно времетраене – 30 минути за Дания, 45 минути за Ирландия, 1 час – 1 час и 15 мин. – 1 час 30 мин. във Великобритания, Холандия, Италия, 2 ч – 2 час 15 мин. в Португалия, Франция и Люксембург и 3 часа в Испания.

Най – рано учебният ден завършва в Дания – 14 часа и Ирландия – 14.30 ч. Следват Холандия в 15 часа, Португалия и Белгия – 15.15 ч, Великобритания – 15.30 ч, Люксембург – 16 ч, Франция и Италия – 16.30 ч. Най-

късно учебните занятия свършват в Испания – 17 часа.

Представената картина на разпределението на учебното време в страните от ЕС ни дава основание да направим следните изводи:

1. Началото и края на учебната година и учебният ден се определят от климатичните особености, характерни за всяка отделна страна.

2. Преобладава целодневната организация на обучението, което позволява по-равномерно разпределение на учебните дейности през деня.

3. Учебният ден започва между 8 и 9 часа, което е един целесъобразен, с оглед на възрастта, начален час за постъпване в училище, предполагащ добра отпочиналост и пълноценна изява на малките ученици по време на уроците.

4. През учебната година равномерно са разпределени учебните дейности и ваканциите, които в по-голямата си част съвпадат с различни празници от църковния календар.

III. Цел на началното образование

Целите на началното образование на страните от ЕС се отличават с много обща формулировка. Това са цели от глобален порядък, които в хода на обучение се декомпозират на поведенчески цели, характеризиращи се с точност и конкретност на изказа.

Кои са акцентите на общите цели за всяка отделна страна?

Белгия (Френска общност):

1. Автономност, отговорност, сътрудничество. 2. Развитие на емоционалния баланс и социална интеграция. 3. Индивидуално развитие.

Белгия (Немска област)

1. Уважение към демократичните ценности, съвместна работа. 2. Автономност, чувство за отговорност.

Белгия (Фламандска област)

1. Автономност, чувство за инициатива. 2. Сътрудничество и гражданска отговорност. 3. Увереност в живота, воден от демократични виждания. 4. Поддържане на уважение към ценностите и нормите. 5. Да бъдат способни да намерят своя път в бъдещия свят, да бъдат готови да построят по-добър свят.

Дания

1. Съзнателност, въображение, желание за учене. 2. Увереност в техните способности. 3. Разбиране на другите култури и взаимодействие между хората и природата. 4. Активно участие, съзнателност за правата и задълженията в обществото, характеризиращо се с демократичност и свобода.

Германия

1. Уважение към принципното равенство на възможностите. 2. Да осигури средства за развитие на способностите за мислене, учене и работа напълно самостоятелно. 3. Да положи основите на знанията и уменията. 4. Да научи учениците да бъ-

дат учтиви, толерантни, готови да дадат помощ и съчувствие.

Гърция

1. Да се запознаят с моралните, религиозните, хуманни, национални и други ценности.

Испания

1. Автономност. 2. Чувство за инициатива. 3. Уравновесени и конструктивни взаимоотношения с другите. 4. Солидарност и уважение към различията.

Франция

1. Развитие на личността. 2. Автономност. 3. Учене за социалния живот.

Ирландия

1. Да осигури средства за по-нататъшно образование, да приема отговорности и да навлезе в живота на възрастните.

Италия

1. Инициативност, автономност, отговорност. 2. Съзнателност за различните видове различия и изключения. 3. Чувствителност към проблемите на здравето и хигиената. 4. Уважение към средата, към другите живи същества, към институциите и комуналните услуги, към безопасността по пътищата и пешенето на електроенергията. 5. Размисъл в духа на международното разбирателство и съгрудничество, особено по отношение развитието в Европа и процесът на интеграция.

Люксембург

1. Толерантност, приемане на другите, честност и отговорност. 2.

Автономност. 3. Самоувереност. 4. Упоритост, ред и дисциплина.

Холандия

1. Емоционално и интелектуално развитие. 2. Развитие на творчеството. 3. Придобиване на социални, културни и физически умения. 4. Развитие в мултикултурно общество.

Португалия

1. Развитие на физическата и социална зрялост. 2. Развитие на положителни социални отношения в семейството и външния свят.

Великобритания (Англия, Уелс, Северна Ирландия)

1. Духовно, морално и културно развитие. 2. Подготовка за отговорностите и живота на възрастен. 3. Образование за взаимно разбирателство.

Шотландия

Освен предходните цели е включено направление на личностното и социално развитие.

От представената картина на целите на началното образование ярко се открояват общите, характерни за повечето страни формулировки, както и диференциациите, по чието съдържание те се различават.

Към целите, приети от една голяма част на страните от ЕС, отнасяме:

1. Цели с ярко изразен *социален характер*, насочени предимно да обслужват обществото. Те стоят пред педагогическата общност и учениците на Германия (3), Дания (4), Гър-

ция (1), Франция (3), Италия (4), Холандия (4), Португалия (2).

2. Цели, при формулирането, на които се зачита *индивидуалното развитие* на личността, т. е. цели с личностен характер. Акцентът при тях е поставен върху:

а) автономността в развитието на индивида – Белгия (1), Испания (1), Франция (2), Люксембург (2).

б) цялостното усъвършенстване на личността – физическо, умствено, емоционално и нравствено – Белгия (2, 3), Франция (1), Холандия (3), Португалия (1), Великобритания (1), Германия (2).

в) развитие на творческите заложби и способности – Холандия (2), Испания (2).

г) увереност в собствените сили – Италия (1), Люксембург (3)

3. *Възпитателни цели* – насочени към:

а) култивирането на умения за разбирателство, сътрудничество и съвместен живот. Откриваме ги в разширените формулировки на целите в Белгия (1), Германия (5), Гърция (1), Испания (4), Италия (3, 5), Люксембург (1, 4), Великобритания (1, 4), Холандия (4), Дания (3).

б) формиране на уважение към средата, в която се живее и съпричастност към проблемите на човечеството – Италия (4).

в) подготовка за живота на възрастните – Белгия (5), Ирландия (1), Великобритания (2).

IV. Учебни програми и тяхното съдържание.

Кой носи отговорността за съставянето на учебните планове? В страните от ЕС отговорността за съставянето на учебните планове се осъществява на няколко равнища.

Първото равнище е на ниво **Министерство**. Този най-висш държавен орган, касаещ образованието, определя насоките, принципите и критериите за развитието на учебните планове и програми. Инициатори за промени са Министърът или Държавният секретар. В някои страни като Франция, Шотландия и Италия съществува специална служба, която обработва мнения и прави предложения до Министъра за съставянето на нови учебни планове и програми.

Второто равнище е на ниво **работни групи**, отговорни за съставянето на учебните планове. В Белгия, Германия, Франция, Италия, Люксембург, Великобритания се сформират колективи, в които се включват учители, инспектори, преподаватели, обучаващи учители и научни работници, които работят под ръководството на Министъра.

В Гърция учебните програми се подготвят от съветници към Педагогическия институт.

В Германия, една страна с ярко изразен децентрализъм в образователната система, учебните планове се утвърждават от Министрите на образованието на съответните реги-

они и са задължителни за всички учители. Независимо от този факт, учителите имат право на свобода при организацията и ръководството на педагогическия процес, осигурена им от общата формулировка на целите, даваща им възможност за избор на технологичния инструментариум и учебното съдържание.

В Холандия учебните планове и програми се въвеждат както от Закон, така и от министъра на съответния ресор.

Разпределението на отговорностите за съставянето на отделните части на учебния план за страните от ЕС е различно.

В Гърция държавните власти носят най-голяма отговорност. Те определят учебните предмети и хорариумът на тяхното изучаване, учебното съдържание и съставянето на учебниците.

В Англия и Уелс на национално ниво се определят учебните предмети, целите, които трябва да бъдат постигнати и начинът за оценяване. Времето, за изучаване всеки учебен предмет е посочено, но то е препоръчително, а не задължително. По отношение на технологията на обучение: методи, форми и средства няма указания.

В Холандия нормативните актове, касаещи образованието, определят само задължителните учебни предмети и основните цели на обучението.

В страните, където официалните указания се отнасят главно до определянето на целите, които трябва да бъдат постигнати, училищните ръководства и учителите са отговорни за подбора на средствата и методите за постигането им: организация на учебното съдържание – подбор и структуриране, подготовка на дидактически материали, в това число и учебници, избор на методи на обучение.

Учебните планове и програми в страните от ЕС се актуализират перманентно, като не можем да говорим за установено изискване колко често да се прави това. Наложеният промени обикновено се фиксират със закон (Дания, Испания, Холандия, Великобритания) или от Министъра (Белгия, Люксембург, Франция).

Последните изменения в учебните планове, които ще анализираме са направени както следва: в Белгия (френска и германска област) – 1985 г., Белгия (фламандска област) – 1992 г., в Дания със закон от 1993 г., в Испания със закон от 1990 г., във Франция с образователната програма от 1985 г. и документа “Циклите в началното училище” от 1991 г., в Ирландия с учебната програма от 1971 г., в Италия с президентски декрет от 1985 г., в Люксембург с учебния план от 1989 г., в Холандия със закон от 1985 г., в Португалия с Декрет от 1990 г., във Великобритания с закон от 1988 г. и наредба от 1987 г.

Учебните планове в страните от ЕС не се отличават с динамизъм в измененията. Както може да се проследи в Белгия, Италия и Холандия те не са променени от 16 години, във Великобритания от 13 г., а в Португалия от 10 г.

Най-вероятно е педагогическите власти в тези страни да са намерили един оптимален вариант на съотношението цел на образованието, основни педагогически компетентности, учебни предмети, учебни заетости и педагогическа технология, което се детерминира от разпределението на отговорностите между държавните и местните училищни власти, даващо възможност за гъвкавост при прилагането на такива важни документи в образованието каквито са учебния план и учебната програма.

Перманентното осъвременяване на учебните планове е свързано най-вече с промени в съдържанието на учебните предмети и предложенията за иновационни технологии в обучението.

Единствено задължителният списък на учебните предмети, които трябва да се изучават в училищата на страните от ЕС се определя централно, от министерството на образованието на всяка отделно взета страна. Те се диференцират по области или конкретни учебни предмети. През 1995 г. Парламентът на Белгия (Фламандска област) определя пет учебни сфери: физическо възпитание,

обучение по изкуства, език, ориентирани в света, математика. Във Франция учебните предмети са разделени на три групи с гъвкав хорариум. За останалите страни от ЕС се прилага предметната система на обучение.

В учебните планове на всички страни са включени часове по роден език, математика, ръчни и художествени дейности, физическо възпитание, религия и етика. Интегративният подход към изучаване на природните и социалните науки е причина за съществуването на предмети като "знание за средата", "наука за средата", "въведение в науките".

Могат да се открият учебни предмети, които се изучават само в една страна. Например в Белгия (Френска област) са предвидени часове по безопасност на движението, в Гърция – по социално и политическо образование, в Португалия – по училищна среда и гражданско учение, в Ирландия – по гражданско учение и здравно образование, в Холандия гражданско учение, здравно образование и безопасност на движението.

Реалностите в началото на XXI век, свързани с обединението на страните от Европа, пораждат потребността от нов тип образование и възпитание, т. н. мултикултурно образование. Това намира отражение в актуализирането на учебните планове. В някои страни (Испания, Шотландия) е включен самостоятелен уче-

бен предмет “Европейска интеграция”, а в други, за да се удовлетворят целите на образованието, които разгледахме по-горе, проблеми от тази област се разясняват на децата при изучаването на теми от социалните науки или теми с ярко изразен интегративен характер.

Новите технологии не са включени в учебните планове за учениците от начална училищна възраст. Но в Дания и Великобритания се изучава задължителният предмет – технологии.

Включването на чуждия език като задължителен учебен предмет е направено в учебните планове на Белгия (Герм. област), Гърция, Испания, Италия, Люксембург. Само в Белгия и Люксембург изучаването му започва от първи клас. Обясненията за това се отнасят до особеностите на езиковото общуване в тези страни.

Различията в учебните планове за началната училищна степен в страните от ЕС не е в списъка от предвидените учебни предмети, осигуряващи базата необходими компетентности на децата, а най – вече във времето, което се отделя за тях.

Хорариумът, определен за задължителните учебни предмети е различен за отделните страни от ЕС. Трябва да отбележим, че в страни като Ирландия, Франция, Холандия, Португалия, Шотландия учебните планове и програми дават свобода на учителите сами да определят броят на часове за изучаване на даден

учебен предмет, а в Италия е посочен само минимумът от учебно време за всеки учебен предмет.

Как е разпределено учебното време по отношение на базисните знания за една учебна година? Усвояването на майчиния език, като изключим Люксембург, където преобладава изучаването на немски език пред родния, варира от 132 часа в Италия до 272 в Белгия и Дания.

Големи са различията и в хорариума на часовете по математика. Ако в Белгия, Люксембург, Северна Ирландия, Англия той е около 180–190 часа, то в Гърция, Италия, Испания е около 80–90 часа.

За природните и социалните науки най-много време е отделено в Англия и Белгия (Фламандска област), съответно 240 и 180 часа и два пъти по-малко в Гърция, Испания, Северна Ирландия и почти четири пъти по-малко в Дания около 30 часа в първи клас и 90 часа в четвърти клас.

Най-голямо внимание се отделя на предметите по изкуствата в Белгия и Италия около 140 часа и най-малко в Испания 50 часа.

Чуждият език се изучава само в Белгия (Немска област), Гърция, Испания, Италия и Люксембург. Като изключим Люксембург, където хорариумът е 160 часа за първи клас и 360 часа за четвърти клас, за останалите страни той е почти еднакъв – около 80 часа.

С изравнен хорариум са часовете по религия и етика, между 60 и

70 часа, като само за Люксембург и Северна Ирландия той е повече – 90 и 100 часа.

Характерно за страните от ЕС е наличието в учебните планове на задължителен брой допълнителни часове, чието съдържание и организация се твори от учителите.

Като изключим Холандия, Португалия, Франция и Шотландия, за които е характерно гъвкавост на учебния план и учебната програма, с най-много допълнителни часове разполага учителите в Италия и Испания. И може би с това се обяснява ограниченият задължителен хорариум по роден език и математика в тези страни.

Какви са тенденциите в учебните планове на учениците от начална училищна степен в страните от ЕС:

1. Съдържанието на учебните планове е относително постоянна величина. В продължение на десетилетие то остава непроменено, което е доказателство за намерен оптимален вариант на релацията списък от учебни предмети и хорариум за неговото изучаване.

2. Отговорностите за съставянето на учебните планове се разпределя между висшестоящи педагогически кадри – министри, педагогически институти и учители и се въвеждат в действие със законови и нормативни актове.

3. Задължителните учебни предмети са от еднакви области на поз-

нанието, но с различно наименование и варират по брой – в Белгия, Северна Ирландия, Англия, Уелс и Северна Ирландия – 10 часа, Италия, Люксембург – 9 часа, Дания, Германия, Франция, Холандия, Португалия – 7 часа, Гърция, Испания – 6 часа, Шотландия – 5 часа.

4. По отношение на хорариума определен за изучаване на отделните учебни предмети страните могат да бъдат разделени на три групи:

I група – Хорариумът на всеки учебен предмет е строго регламентиран в учебния план – Белгия (Фламандска и немска област), Гърция, Германия.

II група – Смесен вариант – една част от хорариума е точно фиксиран, а друга е предоставена на учителите сами да я разпределят по учебни предмети – Белгия (Френска област), Дания, Испания, Италия, Люксембург, Англия, Уелс, Северна Ирландия.

III група – Гъвкава учебна програма. Имайки предвид задължителните учебни предмети, учителите сами правят разпределението на учебното време, като имат за отправна точка общата годишна и максималната дневна учебна натовареност на учениците – Франция, Ирландия, Холандия, Португалия и Шотландия.

Началното образование в страните от ЕО има дълга история. Още в края на XIX в. то е определено като задължително за всички граждани. Богатата история и традиция да-

ва своето отражение върху стройната му организация, която съдържа в себе си всички възможности за изразяване особеностите на възрастовия контингент, обхваща педагогическата отговорност на оторизираните власти от всички нива – от министъра до учителя и удовлетворява постоянно променящите се потребности на динамичното време, в което живеем.

ЛИТЕРАТУРА

1. Pre-school and Primary Education in the European Union. EURYDICE. Brussels, 1993.

SOME TRENDS OF THE DEVELOPMENT OF PRIMARY EDUCATION IN THE EUROPEAN UNION

MARINELLA VELIKOVA

Summary

The article is treated of some trends of the development of the primary education in the European Union – the duration, aims, school year and holidays and curriculums. The information is based on the newest datas, published in the special issue of the EURYDICE – Pre-school and Primary Education in the European Union.

The rich history and traditions have an effect about the organization of the primary education, which contain all the opportunities for reflection the peculiarities of the primary pupils and embrace the pedagogical responsibility from the minister to the teacher and the permanent changeable needs of the dynamic time we live.